

Bijlage bij *De Silehammer* 25/2 (juni 2017)

Dinsdagavond 1 december voeren Harderdewijkers met twee botters ter visvangst uit. In de nacht van woensdag 2 op donderdag 3 december was de ZW-wind tot stormkracht aangewakkerd, met uitschieters tot 13,0 meter per seconde. De gevoelstemperatuur lag bij -5°. De botters strandden ter hoogte van Blankenham. Het eerste krantenbericht op 3 december in *Het Vaderland* sprak nog van een Volendammer botter. De Lemster reddingboot *Hilda* met kapitein Jelle Kolk kwam in actie, doch kon niets uitrichten. Uitvoerig over *Hilda* en Kolk: www.spanvis.nl (snel zoeken: spanvis redders storm noodweer) De regionale en landelijke pers besteedde ruim aandacht aan de stranding van de Harderdijker vissers en hun redding door vier Kuunder vissers. Hieronder het uitvoerige verhaal in het *Nieuwsblad van het Noorden* van 5 december 1931. Noot 1: in de kranten worden toen de Harderdijker botters aangeduid met zowel lettercode H. als H.W. De huidige lettercode is HK; en HW staat nu voor Hoogwoud. Noot 2: Donkershoeve: boerderij in Blankenham-Noordeinde, huidig adres Hammerdijk 7. Noot 3: De eerste opvang vond plaats in café Van der Veen in Blankenham: *Zeezicht*, later *Oud-Zeezicht*. Noot 4; Havenlicht Kuinre: in *De Silehammer* 24/4 (dec. 2016) 9-13 meer over het voormalige havenhoofd. Aansluitend volgen nog enige details die de redactie van *De Silehammer* heeft kunnen achterhalen; zij houdt zich ten zeerste aanbevolen voor correcties en aanvullingen.

Nieuwsblad van het Noorden 5 december 1931

DE STRANDING BIJ BLANKENHAM.

Hoe de redding plaats had.

In ons blad van gisteren meldden wij, dat bij Kuinre een Harderdijker vissersvaartuig is gestrand. Nader vernemen wij, dat zoowel de botter Harderdijk 17 als 129 bij Blankenham zijn gestrand. De bemanning, bestaande uit K. Petersen, H. de Boer, Harmen Petersen en Gerrit Petersen hebben de kuil vol visch van de W. 129 aan boord van de Harderdijk 17 gehaald. Hierdoor kwam eerstgenoemd vaartuig vlot. De W. 129 kwam daarop tegen de andere botter oploopen, waardoor dit schip los kwam en met voile zeilen over de banken kon komen. De andere botter bleef echter zitten. Zoals wij gisteren ook reeds meldden kon de reddingsboot van Lemmer geen hulp bieden, waarop eenige visschers van Kuinre in een punter ter hulp zijn gekomen.

Een der redders vertelt.

Aan een van onze correspondenten vertelde de leider van deze reddingsexpeditie, Gerrit Harder het volgende:

Donderdagmorgen zagen we ter hoogte van Donkershoeve een visschersbotter zitten, hoorden we dat dit Harderdijk 129 was. Daar bekend was, dat de reddingboot uit Lemmer assistentie zou verleenen, bleven we vanaf de sluis het schip in de gaten houden. 's Middags werd de toestand kritiek en zagen we tegen 4 uur de Lemmer reddingsboot onverrichterzake terugkeeren.

Deze boot was onvoldoende toegerust en beschikte niet over bevaren mensen, een toestand waar dringend verbetering in moet komen.

Met mijn maats G. Visscher, J. de Boer, en G. Postma heb ik daarop onze punter, de Kuinre 6, klaar gemaakt en deze werd door een 40 personen in vliegende storm over den dijk en het land in zee gebracht. Nog maar nauwelijks waren we los van den wal of het bootje werd over de golfbrekers gesmeten. Weer terug en nog eens opnieuw, doch met hetzelfde succes, 't Was niet te doen. We wisten dat er menschenlevens in groot gevaar verkeerden en van de reddingsboot geen hulp was te wachten, waarom we het eens probeerden. De branding wierp ons weer op de kust en we moesten noodgedwongen ophouden. Vorst en regenvlagen maakten alles even glad.

Tegen acht uur was het weer wat opgeklaard en probeerden we andermaal met de punter zee te kiezen. Burgemeester Bartjes wilde met alle geweld mede, doch we konden dit niet toestaan, omdat het gevaar te groot was en trouwens de ruimte in het kleine bootje beperkt. De wind ruimde iets en zoo tippelden we met een behoorlijk vaartje door den donkeren nacht. Ruim half tien jagen we langs zij van het in nood verkeerd scheepje. De opvarenden K. Petersen en H. de Boer troffen we heelemaal verkleumd in de roef aan. Ik heb menschen nog nooit zoo blij gezien als dat tweetal. We namen ze in onze boot op en brachten ze door de branding naar den wal. Daar werden ze hartelijk ontvangen.

De Harderdijk 17 was inmiddels in de haven gekomen met de visschers aan boord. Aldra zaten we in de heerlijk verwarmde roef te midden der gelukkige jongelui. Harmen Petersen was door hen als woordvoerder aangewezen en vertelde een en ander van de wederwaardigheden.

De Boer vertelde hoe ze met zeilen en haken urenlang gestreden hadden om los te komen, maar aldoor kwamen ze vaster te zitten en begon de schuit op de harde bodem te stooten. De storm wakkerde geleidelijk meer aan en we lieten de zeilen maar vallen en brachten drie ankers uit. Het gevaar werd grooter, daar de schuit achter lek was geslagen. Den geheelen dag werkten we hard om de boot er boven te houden. 's Middags werd het even hoog water en kwamen we vlot, door storm en vermoeidheid konden we niks beginnen. Tegen half drie was het of er redding kwam opdagen, juist toen de nood op het hoogst was gestegen. De Lemmer reddingsboot kwam in zicht en we konden zien, dat ze een vlet streken, om deze ook weer binnen te halen en ons den rug toe te keeren. Moedeloos gingen we een poosje zitten, met angst en vreeze den nacht tegemoet ziend. Steeds meer water kwam er in de boot en daarom moesten we weer aan het hoozen en pompen.

„Tegen 6 uur”, zoo viel Petersen in, „viel de eb in en begon ons schip geweldig te stooten. Toen werd de toestand beslist hachelijk. Een oogenblik dachten we er aan maar over boord te stappen en naar den wal te loopen. We lieten dit gelukkig na en hebben gelaten ons lot afgewacht. De schuit lag nu droog en zijn we met het hoozen opgehouden.”

De Boer vervolgde dan weer: „We hadden het kacheltje aangelegd en zijn toen doodmoe en verkleumd daarbij in de roef gaan liggen, wachtende.... Hoe laat het was, wisten we niet, maar ineens stonden een paar jongens bij ons. We waren gered. Het bleek ons, dat 4 Kuinder visschers met een kleine punter langszij lagen, en, omdat ze ons niet zagen of hoorden, aan boord waren geklommen. Hoe ze met dat bootje bij ons kwamen begrepen we niet, maar wel dat het een buitengewoon staaltje van durf en uithoudingsvermogen was. Met dit kleine vaartuigje brachten ze ons door de branding over de golfbrekers naar het land waar de burgemeester met een groep ingezetenen van Kuinre ons allerhartelijkst ontving. Ook de redders werden om twaalf uur met gejuich en blijdschap (en verdiend) ontvangen. We kunnen onze blijdschap en dank aan burgemeester en burgerij niet onder woorden brengen en dan dat prachtige werk van Harders en z'n maats. Straks willen we probeeren ook de schuit nog binnen te halen.”

Tegen half twee werd het bootje van Harders met dezelfde bemanning over land naar zee getrokken en voeren ze met z'n achten voor den wind naar het gestrande vaartuig. De netten, gewichten enz. werden in de punter overgebracht en het ruim der botter opgevuld met ledige benzinebussen. Het vaartuig kwam wat hooger te liggen en was na veel moeite tusschen twee banken door te krijgen. Om drie uur had men volle zee te pakken en ging het op Kuinre's veilige haven los. Op den wal ging een gejuich op toen men even voor vier voor het havenlicht kwam. Niettegenstaande de ruwe zee was de strijd gelukt en hadden de Kuinrer visschers getoond niet voor een kleintje vervaard te zijn.

Met behulp van bovenstaand artikel heeft de redactie getracht meer gegevens te achterhalen. De redactie heeft houdt zich aanbevolen voor correcties en aanvullingen.

Redders uit Kuinre

- Gerrit Harder (1899-1987) vertrok later naar Durgerdam.
- G. Postma betreft stellig Gerhardus Rudolfus Postma (1893-1984); getrouwd met Hendrikje Stam, later verhuisd naar Monnickendam.
- G. Visscher kan staan voor Gerrit Visser (1890-1979), naar Kuinre gekomen uit Ambt Vollenhove, reeds in 1934 weduwnaar van Judigje Oosten.
- J. de Boer is stellig Jan de Boer (1888-1975), getrouwd met Klaasje Kok, die reeds in 1928 is overleden.

Geredden uit Harderwijk

- Wellicht is bedoeld Klaas Petersen (1883-1964).
- Vier keer een Gerrit Petersen gevonden, geboortejaar respectievelijk 1871, 1875, 1906, 1914.
- Drie keer een Harmen Petersen, geboortejaar respectievelijk 1876, 1903, 1909.
- Drie keer een Harmen de Boer, geboortejaar respectievelijk 1895, 1899, 1908

Aanvulling: model van botter in PKN-kerk Kuinre

Jan Stam, geboren te Kuinre 1893 met voorouders uit Ransdorp, trouwde in 1918 met Geertje de Boer. Zij verhuisden in 1929 naar Loenen aan de Vecht. Geertje overleed in 1941.

Van zijn hand hangt sinds 1950 een model van een botter in de toenmalige NH-kerk van Kuinre.

Over die schenking viel tot dusverre niets te achterhalen in kranten uit 1950. Wie weet meer?

Al met al is overduidelijk de verbondenheid van de 'oostwal' met de 'westwal'. van de Zuiderzee.

Denk ook aan het verhaal over de Durgerdammer vissers, die in januari 1849 met een slee aan het 'botkloppen' waren. Het ijs brak. Pas na veertien dagen werden zij van hun kleumse ijsschots gered door schippers uit Vollenhove. Vader en oudste zoon Bording stierven kort na hun redding, alleen jongste zoon Jacob (17) heeft dit avontuur overleefd

Uitvoerig: www.henkvanheerde.nl/vollenhove/Diversen/durgerdammers.htm